herpy

SLANGER

Pantherophis obsoletus

Pantherophis obsoletus er en stor, slank og kvikk snok fra det sentrale USA. I nord er voksne dyr blanke og svarte med hvit hake og strupe, lenger sør ofte brune, grå eller gulaktige med mørke flekker. Den blir 110-180 cm, klatrer og svømmer godt og er mer defensiv enn *Pantherophis guttatus*. Den krever et stort terrarium, men er ellers robust og spiser villig.

Familie: Colubridae Engelsk: Western Ratsnake Tidligere navn: *Elaphe obsoleta; Pantherophis obsoletus lindheimeri*
Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**110-180 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**10-20 år**
Aktiv	**Om dagen, i skumringen og om natten**
Levevis	**Trelevende og bakkelevende**
Biotop	**Savanne og temperert skog og eng**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**180 × 90 × 90 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-25 °C**
Varmeplass	**29-32 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**50-70 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Vinterhvile	**10-15 °C** 8-12 uker
Kosthold	**Virveldyr**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**36-84 mnd.**
Kullstørrelse	**12-20 egg**
Inkubasjon	**65-70 dager** ved 27-28 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Pantherophis obsoletus er en stor, slank og muskuløs, ugiftig snok med rundt hode og runde pupiller. Fargen varierer med utbredelsen. Mange voksne dyr er blanke og svarte på oversiden, ofte med brune, oransje eller gule sprut, og har hvite lepper, hake og strupe og en lys buk med mørke rutete felter. Spor av ungenes mønster kan sees mellom skjellene, særlig etter et stort måltid. Nyklekte unger er gråbrune med brune flekker og blir mørkere etter hvert som de vokser. Sørvestlige dyr fra Texas, Oklahoma, Arkansas og Louisiana beholder ofte flekkene og er brune, grå eller gulaktige, noen med oransje eller røde toner. Arten er en av de lengste slangene i Nord-Amerika.

Voksne dyr er normalt 110-180 cm lange inkludert hale, og enkelte når omkring 260 cm. Hannene blir litt større enn hunnene. Nyklekte unger måler 28-41 cm og veier omkring 12-14 g. Det er avlet frem enkelte morfer, for eksempel leucistiske, albino og skjelløse, men de er langt sjeldnere enn hos *P. guttatus*.

Slektsnavnet kommer fra gresk og betyr pantherslange. Artsnavnet er latin for slitt eller alminnelig. Arten het tidligere *Elaphe obsoleta* og kalles fortsatt det i eldre litteratur. Avgrensningen har endret seg: etter DNA-undersøkelser regnes de østlige og sentrale bestandene i dag som egne arter, *Pantherophis alleghaniensis* og *Pantherophis spiloides*, men det finnes blandede bestander langs møtesonen, og de tre ligner hverandre. Underarter anerkjennes ikke av alle; formen *lindheimeri* fra Texas og nabostatene føres i hobbyen ofte som egen underart. Dyr i handelen selges derfor under mange navn, så spør hvilken avgrensning selgeren bruker. Stellet er det samme for dem alle.

Dyrene er aktive, nysgjerrige og sterke. Oppdrettede dyr er som regel roligere enn viltfangede, men arten er mer defensiv enn *P. guttatus*. Den egner seg derfor best for holdere som allerede har hatt slanger.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Utbredelse og leveområde

Pantherophis obsoletus lever i det sentrale USA vest for Mississippi. Området går fra det ytterste sørøstlige Minnesota, det sørøstlige Iowa og det sørøstlige Nebraska over Kansas, Missouri og Oklahoma til Arkansas, Louisiana og Texas, der arten finnes langs Golfkysten til det sørlige Texas og mot vest til Edwards-platået. Mot øst avløses arten av *P. alleghaniensis* og *P. spiloides*.

> **Naturlig utbredelse:** USA.

LEVEOMRÅDE

Pantherophis obsoletus lever i mange slags levesteder: løv- og blandingsskog, kratt, enger, prærie og dyrket mark, steinete skråninger, sumper og skogkanter. Den foretrekker skog, særlig med eik. Den finnes også i og omkring forlatte bygninger, låver og gamle oljeanlegg, der det er skjul og gnagere.

Arten er dagaktiv, særlig i de kjølige vårmånedene, men i Texas skifter den til nattlig aktivitet om sommeren. Den klatrer fremragende, jakter på fugler og egg i trehull og er en god svømmer. Den dreper byttet ved å kvele det og spiser primært mus, spissmus, rotter og andre små pattedyr, men også fugler, fugleegg, øgler, frosker og andre slanger. I den nordlige delen av utbredelsen går den i dvale om vinteren, ofte i felles huler, mens dyr i Texas ikke går i egentlig dvale.

Les mer: Vinterdvale og årstider

Stell

TERRARIET

En voksen *Pantherophis obsoletus* trenger et terrarium på minst 180 × 90 × 90 cm (lengde × bredde × høyde). Arten er aktiv og klatrer, så høyden og klatremuligheter er viktige. Større er alltid bedre. Arten skal holdes enkeltvis.

Unger kan de første månedene bo i et lite terrarium eller en ventilert kasse, men må raskt over i noe større. Innred med minst to skjul, ett i den varme og ett i den kjølige enden, pluss et fuktig skjul til hudskifte. Legg til kraftige grener og kork, slik at slangen kan klatre. Som bunnsubstrat brukes aspespon, sypress eller en blanding av matjord og kokosfiber, slik at den kan grave. Papir er billig og rent, men må skiftes helt hver gang dyret har laget skitt. Unngå furu og seder, hvis oljer kan skade slangen. Fjern avføring straks.

Terrariet må ha et lokk som kan låses. Arten er en dyktig rømningskunstner, og selv små sprekker kan være for store. Bruk klemmer eller låser og nett- eller glasslokk.

TEMPERATUR

Det må være en tydelig gradient, slik at slangen selv kan velge. Solplassen under varmekilden skal være 29-32 °C, og den kjølige enden 22-25 °C. Om natten kan temperaturen falle til 18-22 °C, og varmen slås av. Bruk flere halogenspotter over nettlokket, slik at hele den sammenrullede slangen varmes opp, og legg en solplass der den kan strekke seg. Under et skjul kan det suppleres med en varmematte, men den må alltid ha termostat. Mål med digitale termometre med føler: ett på solplassen og ett i den kjølige enden. Hold varmekilden utenfor slangens rekkevidde, slik at den ikke kan bli brent.

Arten tåler en kjølig vinter. Dyr som skal i avl, holdes 8-12 uker ved 10-15 °C og i mørke eller svakt lys; tallene er lånt fra *Pantherophis guttatus*. Dyr uten avl kan holdes hele året med 12 timers lys; i en stue med vinduer kan fôringen stanse i vintermånedene.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 50-70 %, lavest om dagen og høyest om natten. Spray etter behov, og legg fuktig sphagnum i skjulet i den kjølige enden. Ekstra fuktighet er særlig viktig under hudskifte, som sees på matte skjell, blålige øyne og at dyret skjuler seg. Gi da et fuktig skjul fylt med fuktig sphagnum eller papirservietter. Konstant vått bunnsubstrat og stillestående luft gir mugg, så ventilasjonen må være god.

En stor, tung vannskål med friskt vann skal alltid stå fremme. Bytt vannet daglig, og skrubb skålen når den er skitten. Slangen kan legge seg i skålen, så den må ikke kunne velte.

LYS OG UVB

Pantherophis obsoletus er aktiv både dag og natt og trenger en tydelig døgnrytme med kraftig dagslys. Lyset er på omkring 12 timer i døgnet, styrt av en tidsbryter. Arten kan leve uten UVB, men UVB anbefales, fordi det gagner både trivsel og helse. Den hører til Ferguson-sone 2. Bruk et T5 HO-rør på 5-6 % over den varme enden, og sikt mot en UV-indeks på 2-3 på solplassen. Med rør over et nett er avstanden fra røret til slangens rygg på solplassen ca. 25-30 cm, uten nett ca. 30-35 cm. Sørg for skygge og skjul i resten av terrariet. Bytt røret hver 12. måned, fordi UV-utbyttet synker selv om røret fortsatt lyser.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Pantherophis obsoletus spiser hele, frosne og tinte gnagere. Unger får mus, og etter hvert går de over til rotter. Vaktelegg, vaktelkyllinger og små kyllinger kan gi variasjon. Levende bytte frarådes, fordi gnageren kan skade slangen. Byttet skal være like bredt som eller litt bredere enn slangens bredeste sted, dog høyst 1,5 ganger så bredt. Tin byttet langsomt i kjøleskap, varm det til omkring 38 °C og flytt det med en pinsett, slik at slangen ikke forveksler hånd og mat.

Arten forbrenner mye energi og spiser gjerne ofte. Unger fôres hver 5.-7. dag og voksne dyr hver 7.-14. dag. Vei dyret månedlig, og tilpass intervallet og byttets størrelse slik at vekten holder seg jevn. Oppdrettede fôrdyr kan mangle vitamin D, så pudre av og til byttet lett med et kalk- og vitamintilskudd, særlig uten UVB.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Pantherophis obsoletus er mer forsvarsberedt enn de fleste snoker. Den gaper, rister med halen mot underlaget, slik at det rasler, og kan slå ut uten å nøle. Noen dyr avgir dessuten en illeluktende væske. Bittene er små og ikke farlige, men uventede. Unger er mest nervøse. Oppdrettede dyr blir som regel rolige ved regelmessig håndtering.

La et nytt dyr falle til i to uker og spise regelmessig før det håndteres. Ta tak nedenfra og bakfra og støtt kroppen. Unngå å klemme eller gripe ovenfra, for et klemt dyr slår ut og kan komme til skade, fordi ryggvirvlene er skjøre. Hvis dyret beveger seg ut av hendene, kan det styres fra siden i stedet for å bli grepet. Vent minst 48 timer etter et måltid, og håndter ikke dyret under hudskifte. Hold dyrene hver for seg.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnet kan ikke sees utenpå på unger og bestemmes med en sonde, som en erfaren person eller veterinær bør bruke. Hannene er litt større enn hunnene. I naturen er kjønnsmodning avhengig av størrelse mer enn av alder og inntreffer etter 3-7 år, når hannen når omkring 105 cm og hunnen omkring 95 cm (målt fra snute til kloakk). I fangenskap er alderen ikke dokumentert; hunnen må være voksen og i god kondisjon før hun settes i avl.

PARRING

I naturen parer arten seg fra april til juni. Hannene kjemper om hunnene, og hannen oppsøker hunnen via duft og berøring. Avl følger normalt etter en kjølig dvale på 8-12 uker ved 10-15 °C, hvoretter dyrene varmes opp og fôres godt. Flere hanner må ikke settes sammen, fordi de slåss om hunnen. Tallene for dvalen er lånt fra *Pantherophis guttatus*.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger egg omkring fem uker etter parringen. Kullet er normalt 12-20 egg, men kan i naturen variere fra 4 til 44. Eggene er hvite, læraktige og avlange, 36-60 mm lange. Hvor mange kull en hunn kan legge i året i fangenskap, er ikke dokumentert. Gi hunnen en eggleggingskasse med fuktig sphagnum eller vermikulitt, og fôr henne rikelig etterpå.

INKUBASJON

Eggene flyttes til en boks med fuktig vermikulitt eller perlitt uten å bli snudd og står i en inkubator ved 27-28 °C (tallet er lånt fra *P. guttatus*). Eggene klekkes etter 65-70 dager. Ungene skjærer seg ut med en eggtann.

Les mer: Inkubasjon av egg

OPPDRETT AV UNGER

Nyklekte unger måler 28-41 cm og veier 12-14 g. De skifter hud i løpet av den første uken, før de spiser. Hold dem enkeltvis i små, sikre terrarier med skjul og vann. Tilby en liten, nyfødt mus hver 5.-7. dag. Ungene vokser raskt og når over 100 cm på noen år, men må ikke holdes sammen, fordi arten kan spise mindre artsfeller.

Helse og vanlige feil

Pantherophis obsoletus er robust, og de fleste problemer skyldes feil varme, fuktighet eller håndtering. De typiske feilene er:

- Oppkast, hvis slangen håndteres for tett på et måltid eller blir kald. Gi fred i minst 48 timer etter fôring.
- Dårlig hudskifte med hudrester på øynene og halespissen, når luften er for tørr. Gi et fuktig skjul og en vannskål.
- Midd, som sees som små svarte prikker i vannskålen og på slangen. De krever behandling og grundig rengjøring av terrariet.
- Luftveisinfeksjoner med hvesende pust, slim fra nese og munn eller åpen gape. De skyldes ofte for lav temperatur eller dårlig hygiene.
- Skader fra varmekilder som ikke er sikret, eller fra levende bytte.
- Parasitter hos viltfangede dyr: bruk oppdrettede dyr, og sett nye dyr i karantene.

Et friskt dyr har klare øyne, glatt hud og et solid grep. Kontakt en veterinær med erfaring på krypdyr hvis slangen ikke vil spise på flere uker, går ned i vekt eller har problemer med pusten eller huden.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.